

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет прикладної математики та інформатики
Кафедра теорії оптимальних процесів

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (НА ВИБІР)
МАТЕМАТИЧНА ТЕОРІЯ НАДІЙНОСТІ

галузі знань 0403 – системні науки та кібернетика
напряму підготовки 6.040303 – системний аналіз
факультету прикладної математики та інформатики

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг (год.)	Всього аудит. (год.)	у тому числі (год.):			Самостійна робота (год.)	Контрольні (модульні) роботи (шт.)	Програмні проекти (шт.)	Курсові проекти (роботи), (шт.)	Залік (сем.)	Екзамен (сем.)
					Лекції	Лабораторні	Практичні						
Денна	3	5	144	72		36	36	72		4		-	5

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Основні поняття теорії надійності. Вступ. Історичний огляд. Елементи. Системи. Статична надійність системи. Послідовне з'єднання елементів. Паралельне з'єднання елементів. Системи « k з n ». Динамічна надійність системи. Перетворення Лапласа.

Показники надійності. Теоретичні показники: ймовірність безвідмовної роботи, інтенсивність відмов, квантилі, танталі, гама-процентний ресурс, залишковий ресурс, коефіцієнт готовності.

Емпірична функція розподілу. Повна вибірка. Зрізана вибірка. Сподівані ранги відмов. Неповна зрізана вибірка. Згруповані відмови та зупинки. Інформативність вибірки. Частотна, модна, сподівана і медіанна емпіричні функції розподілу. Емпіричні показники надійності.

Розподіли напрацювань. Крихке і пластичне руйнування. Розподіли гама та Гнеденка-Вейбулла. Числові характеристики цих розподілів. Згортка розподілів. Стохастична суміш розподілів. Параметричні сімейства розподілів. Непараметричні класи розподілів.

Статистичне оцінювання напрацювань за результатами спостережень. Вибірки. Плани спостережень. Перевірка розподілів напрацювань за емпіричними даними. Точкові оцінки та довірчі інтервали для параметричних сімейств розподілів. Оцінка невідомих параметрів законів

розподілу. Метод максимуму правдоподібності. Метод моментів. Метод квантилів.

Вибір оптимального розподілу. Методика вибору оптимального закону розподілу з заданого сімейства розподілів, що базується на статистиці S , інваріантній відносно параметра масштабу. Випадок сімейства розподілів – експонентний, гама, Гнеденка-Вейбулла, логарифмічно-нормальний, інверсійно-нормальний, нормального змучення .

Процедура послідовних спроб. Прийняття рішення про гіпотезу за умови, що кількість спостережень апріорі невідома. Графічне представлення схеми продовження експерименту. Випадок розподілу Гнеденка-Вейбулла. Випадок гама розподілу. Випадок експонентного розподілу.

Резервування технічних систем Посистемне резервування. Поелементне резервування системи з елементами однакової надійності і однакової вартості. Поелементне резервування систем з елементами різної надійності і різної вартості при неодинаковій надійності резерву. Оцінка потреби резервних елементів на основі попереднього напрацювання до відмов і зупинок.

Оптимальні правила проведення профілактичних робіт. Правила попереджувальних замін та інспекційних перевірок. Випадок простого відновлення технічної системи Випадок складного відновлення. Періодичні заміни з мінімальним ремонтом при відмові.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПОСІБНИКІВ ТА ПІДРУЧНИКІВ

1. **Ф.Байхельт, П.Франкен.** Надежность и техническое обслуживание. Математический подход. Москва. Радио и связь. 1988.-392с.
2. **Р.Барлоу, Ф.Прошан.** Математическая теория надежности. Москва. Советское раио. 1969.-488с.
3. **В.П.Боровиков, И.П.Боровиков.** STATISTICA. Статистический анализ и обработка данных в среде Windows. Москва. ИИД "Филин". 1997.-605с.
4. **Гнеденко Б.В.** Математические методы в теории надежности.
5. **К.Капур, Л.Ламберсон.** Надежность и проектирование систем.
6. **Квіт І.Д., Гнатишин О.П.** . Медіанна емпірична функція розподілу. Методичні вказівки Львів.ЛДУ.1989.-40с.
7. **Квіт І.Д.** Теорія надійності. Методичні вказівки. Львів. ЛДУ. 1982.-24с.
8. **Wallace R. Blishke, D. N. Prabhakar Murthy** Reliability: Modeling, Prediction, and Optimization. Wiley Series in Probability and Statistics, 2000.- 848p.

Програму складала старший викладач Гнатишин О.П.